

13 e trefaldighet

Psalmer: 176, 119a, 245, 280, 387, 302

Texter: 3 Mos 19:13-18, Rom 13:8-10, Matt 5:38-48

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Matteus 5:38-48

38 Ni har hört att det är sagt: Öga för öga och tand för tand. 39 Jag säger er: Stå inte emot den som är ond. Om någon slår dig på högra kinden, vänd då också andra kinden mot honom. 40 Om någon vill dra dig inför rätta och ta din tunika, så låt honom få manteln också. 41 Om någon tvingar dig att gå med en mil, så gå två mil med honom. 42 Ge åt den som ber dig, och vänd dig inte bort från den som vill låna av dig.

43 Ni har hört att det är sagt: Du ska älska din nästa och hata din fiende. 44 Jag säger er: Älska era fiender och be för dem som förföljer er. 45 Då är ni er himmelske Fars barn, för han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga.

46 För om ni älskar dem som älskar er, vilken lön får ni för det? Gör inte tullindrivare det också? 47 Och om ni bara hälsar på era bröder, vad gör ni för märkvärdigt med det? Gör inte hedningar det också? 48 Var alltså fullkomliga, så som er himmelske Far är fullkomlig.

Låt oss be

Herre Jesus, förnya oss till hjärta och sinne så att vi visar kärlek och gör gott mot alla människor, även våra fiender. Amen.

Jesus lär oss idag en svår konst: att vara vänliga mot dem som är ovänliga mot oss, att göra gott mot dem som gör oss ont. Jesus lär oss idag att vi ska tjäna Gud genom att älska våra fiender och be för dem som förföljer oss. Stycket är hämtat ur Jesu bergspredikan som är en förklaring av Mose lag. Gud gav Mose de tio buden skrivna på två stentavlor. De andra buden tar sin utgångspunkt i det första som kräver att vi älskar Gud över allting och inte sätter något vid sidan av honom. Ur denna kärlek till Gud flyter sedan lydningen för alla andra bud.

Vid sidan av de tio buden fick Mose många stadgar och regler för folkets gudstjänstliv och samhällsliv. Det fanns stadgar om hur Israel som nation skulle styras och hur rättsväsendet skulle fungera. De tio buden gäller alla människor i alla tider, men det fanns också stadgar i Mose lag som bara gällde Israels folk så länge de hade en frälsningshistorisk uppgift, alltså fram till Messias ankomst. Jesus hänvisar till en sådan lag: *Öga för öga och tand för tand*. Denna princip skulle gälla för hur brottslingar skulle dömas. Straffets stränghet skulle stå i

proportion till hur grovt brottet var. Mindre förseelser skulle inte få orimligt stränga påföljder och grova brott skulle inte straffas mild. Detta var den princip som skulle gälla för de som var satta att döma i brottsmål. Men lagen innebar inte att var och en skulle hämnas och ge igen med samma mynt när de blivit utsatta. Nej, lagen gällde hur nationen skulle styras, inte hur enskilda människor skulle handla i sina hem, på arbetsplatsen eller i samhället.

Det femte budet säger: *Du ska inte dräpa*. Budet gäller alla människor i alla tider. Det gäller för oss var och en och lär oss hur Gud vill att vi ska umgås med andra, speciellt med ovänliga och elaka människor. Budet är satt för att förhindra mord, hämnd och alla slags gärningar som skadar andra människor. Detta bud är inte i första hand satt för att skydda vår familj eller närmaste vänner. Normalt funtade människor älskar ju och gör gott mot sin familj och vänner. Nej, budet är satt för att skydda dem som gör ont mot oss så att de inte drabbas av vår hämnd. Onda gärningar väcker vrede och i vrede kan vi göra något som skadar andra. Femte budet vill hindra vår vrede och dämpa vår hämndlystnad så att vi inte skadar dem som gör ont mot oss utan istället gör gott mot dem.

Gud har inte gett alla människor rätt att bli arga över ofog och straffa någon annan. Den rätten har han gett till föräldrar och till överheten. Föräldrar är satta att fostra, undervisa och tillrättavisa. Men det ska ske med kärlek i syfte att barnen ska lära sig leva enligt Guds bud och lära sig skilja på gott och ont. Men det går inte alla gånger utan vrede. Men det måste finnas stor kärlek i all fostran för utan kärlek finns det inget som motiverar barnen att göra gott. Hur ska man kunna lära barn älska Gud över allting och sin nästa som sig själv utan att visa dem mycket kärlek?

En del föräldrar fostrar inte sina barn och en del barn tar inte till sig fostran. Det finns människor som växer upp utan att ha lärt sig skilja på vad som är rätt och fel. För att sådana brottslingar inte ska förstöra livet för andra så har Gud gett överheten rätt att straffa brott. Principen i Mose lag var att straffet skulle stå i proportion till hur grovt brottet var. Det kan väl fortfarande vara en bra vägledning för rättssystemet.

Ingen får ta lagen i egna händer. Gud har inte gett rätten att straffa till oss som privatpersoner. Jesus lär oss idag hur han vill att vi ska handla i vårt umgänge med andra människor. Han ger egentligen en förklaring till det femte budet. Och som sagt, detta bud är främst satt för att skydda onda människor så att ingen tar lagen i egna händer och ger igen med samma mynt. Gud är faktiskt så kärleksfull att han vill skydda onda människor från vår vrede.

Det är Guds vilja att vi ska älska alla människor och Jesus lär oss att vi ska inkludera våra fiender och dem som förföljer oss. Gud vill att vi som Guds barn ska likna honom. Om vi vill vara barn åt vår himmelske Fader ska vi möta ont med gott, hat med kärlek, och förföljelse med förbön. Innehållet i Guds lag, de tio buden, kan sammanfattas så här: *älska Gud över allting och din nästa så som dig själv*. Jesus har lärt oss att den kärleken ska inkludera våra fiender. Kärleken är lagens uppfyllelse och den fullkomlighet som Gud kräver av oss.

Vår Skapare vill att hans godhet ska återspeglas i oss. Han visar sin godhet i att nådigt uppehålla varje del i sin skapelse och låta sin sol gå upp över både onda och goda, och låta det regna över rättfärdiga och orättfärdiga. *Var alltså fullkomliga, såsom er Fader i himlen är fullkomlig*, säger Jesus.

Skulle Gud genast straffa alla människor efter sin lag som kräver fullkomlighet så skulle jorden bli folktom i ett nafs. Men han har tålamod med alla, eftersom han vill att alla ska bli frälsta. Och han vill inte heller att onda människor ska drabbas av vår vrede. Han vill att vi ska göra gott mot alla och bli lika honom som låter sin sol gå upp över onda och goda. Han vill att vi ska vara fullkomliga, så som han är fullkomlig.

Jesus ger tre exempel på gärningar som kan väcka vår vrede lusten att ge igen. Någon slår dig på kinden. Reaktionen kan vara olika men en sådan provokation kan nog framkalla våra sämsta sidor. Men Jesus lär oss dämpa oss, ja, inte ens gå i försvar, än mindre ge igen.

I det andra exemplet är det någon som ställer krav på vår egendom. Något sådant kan hända om vi inte kan betala vad vi är skyldiga. Men oavsett om sådana krav riktas med rätt eller orätt så kan det väcka vår motvilja, speciellt om någon, som i Jesu exempel, vill skinna oss in på bara kroppen med orimliga krav. Men istället för hämnd manar Jesus oss att generöst ge den obarmhertiga personen mer än han begär.

Det tredje exemplet är den romerske soldatens rätt att kräva hjälp med packningen. En romersk soldat hade rätt att kräva att någon bar hans packning en mil. Vid den här tiden hade romarna ockuperat landet. Bara deras närvaro var tillräcklig för att reta många judar. Man kan föreställa sig vilka tankar som rörde sig i huvudet på judar som tvingades bära deras packning. Men istället för att önska soldaten ont manar Jesus att frivilligt gå dubbla sträckan med honom och hjälpa honom med hans börda.

Det är också innehållet i det femte budet. Det femte budet står där för att hindra oss att ge igen. Budet skyddar dem som gör ont mot oss från vår vrede. Men femte budet inte bara skyddar onda människor. Budet befäller oss också att vi

ska både vilja och göra allt gott mot dem som gör ont mot oss. Vi ska inte löna ont med ont utan sträva efter det som är gott inför varje människa. Det är så Jesus förklarar det femte budet.

Det är nödvändigt med sådan undervisning för vi lever i en värld full av ondska. Du kan drömma om att du ska kunna leva hela ditt liv utan att bli utsatt för andra människors elakhet. Men det kommer inte att ske. Förr eller senare kommer någon att synda mot oss. Det ligger en frestelse i detta. Vi frestas att bli arga och vilja ge igen med samma mynt. Vi blir frestade att bli lika dem och börja tänka ut något ont. Men Jesus vill med sin undervisning dämpa vår vrede och lära oss göra gott mot dem. Han vill att vi ska bli lika vår himmelske Fader som enbart gör det som är gott mot alla, både onda och goda.

Han är vår himmelske Fader. Det innebär att vi kan lita på att han är redo att hjälpa och skydda oss. När någon handlar illa mot oss ska vi vänta hjälpen från Gud och överlämna saken i hans hand, och hämnden tillhör honom. Om saken är sådan att den ska överlämnas till myndigheterna så ska vi göra så, för överheten är instiftad för att vi ska kunna leva ett lugnt och still liv. Men oavsett vad som händer kan vi lita på att vår himmelse Fader ska skydda och bevara oss. Han är redo att hjälpa oss, och det utan att vi är arga. Dessutom har han lovat välsignelser och allt gott åt alla som lyder hans bud, inte bara i en generation utan till tusende släktled. Därför vill vi låta förargelsen fara och istället välsigna eftersom vi är kallade att ärva välsignelse.

Vi ska också se på Jesus. Han är vår förebild. Se framför er vad som hände i Getsemane. Folkets ledare hade sänt ut tempelvakten för att gripa Jesus. Man kom emot honom med facklor, svärd och påkar. Judas förrådde honom med en kyss. När man skulle gripa honom drog Petrus sitt svärd och högg av örat på översteprästens tjänare. Vi finner vreden hos Petrus men inte hos Jesus. Jesus dämpade Petrus vrede och helade översteprästens tjänare. Jesus gjorde enbart det som var gott också mot sina fiender. Senare skulle han be för dem som korsfäste honom. Gud vill att vi ska ha samma sinne.

Denna generositet kan vi också kosta på oss för vi har själva fått del av hans godhet fast vi inte förtjänat det. Och den godhet Jesus visat mot oss är oändligt mycket större än den vi har kapacitet att visa våra fiender. Gud vare tack att Jesus handlade på samma sätt mot oss som mot översteprästens tjänare. Han har gjort gott mot oss fast vi inte förtjänat det. Jesus dog för oss medan vi ännu var fiender till Gud. Han lät inte straffet vi förtjänat drabba oss utan tog det på sig själv. Han kom inte för att döma oss utan för att vi skulle blir frälsta. Tids nog ska domen ske. Men vi ska inte önska någon enda får vad de förtjänat. Vi vill ju inte heller att Gud ska handla med oss efter vad vi förtjänat utan efter sin stora nåd. Amen.

Låt oss be!

Himmelske Fader, vi tackar dig för din stora godhet mot oss. Vi tackar dig, Jesus, att du gav ditt liv för oss. Du blev oss till frälsning. Ge oss ditt sinnelag så att vi visar godhet mot dem som inte förtjänat det. Amen.